

15. 4. 2003

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

OTEVŘENÝ DOPIS EXEKUTORSKÉ KOMORY

Exekutorská komora České republiky se důrazně ohrazuje proti reportáži vysílané televizí Nova dne 8. 4. 2003 v pořadu Občanské judo. Reportáž vznikla na základě jednostranných, účelově zkreslených informací o průběhu exekuce, když podrobné údaje o jejím průběhu, zcela nezbytně potřebné k vyváženosti reportáže nemohly být televizi Nova poskytnuty z důvodu povinnosti mlčenlivosti soudního exekutora.

Exekutorská komora České republiky se důrazně ohrazuje proti reportáži vysílané televizí Nova dne 8. 4. 2003 v pořadu Občanské judo. Reportáž vznikla na základě jednostranných, účelově zkreslených informací o průběhu exekuce, když podrobné údaje o jejím průběhu, zcela nezbytně potřebné k vyváženosti reportáže nemohly být televizi Nova poskytnuty z důvodu povinnosti mlčenlivosti soudního exekutora. Přestože televize Nova byla na tuto skutečnost upozorněna, reportáž s tímto vědomím vytvořila naprosto tendenčně a ta tedy, v té podobě, ve které byla vysílána, vykazuje znaky zcela nevyvážené, bulvární publicistiky. Bulvární charakter práce reportérů televize Nova podtrhuje též využití zcela necitlivého sestřihání vyjádření prezidenta Exekutorské komory a předsedy její revizní komise, natáčení soudního exekutora skrytou kamerou při současném předstírání neformálního rozhovoru a zejm. nepředložení použitého materiálu k autorizaci osobám, jejichž výroky byly v reportáži použity.

V této souvislosti se Exekutorská komora ČR současně ohrazuje proti vystoupení JUDr. Bureše v této reportáži. Exekutorská komora ČR vyjadřuje zejm. údiv nad skutečností, že osoba, která dosud prokazovala svou vysokou odbornou úroveň v oblasti občanského práva procesního, podala v reportáži vyjádření, které, i pokud odhlédneme od skutečnosti, že byla seznámena s podrobnostmi případu pouze ze zkresleného sdělení osoby, která se v této věci cítí poškozena, vykazuje znaky hlubokého nepochopení principů fungování civilní exekuce a postavení soudního exekutora v ní a dále nad tím, že Dr. Bureš se nechal vmanipulovat do pozice, kdy jeho vyjádření jsou chápána jako komentář ke konkrétnímu případu, o jehož průběhu nemá zcela žádné hodnověrné informace.

Konkrétně, Dr. Bureš na v reportáži předestřenu otázku, jakým způsobem a do jaké míry musí mít exekutor za prokázané, že je naplněn důvodný předpoklad, že povinný má v určitém prostoru své věci, podal vyjádření o tom, že exekutor, resp. vykonavatel, si při provádění úkonu musí být jist, že povinný má k místnostem právní vztah, neboť pokud tomu tak není může postihnout majetek povinného pouze se souhlasem osoby u níž má věci uloženy. Takováto reakce je však zcela mimo logiku věci. Problematika věcí povinného u třetí osoby se daného případu vůbec netýká, neboť v daném případě se jedná o věci, o kterých existuje důvodný předpoklad, že se jedná o věci povinného, které byly v místnostech, o kterých se exekutor důvodně domníval, že jsou místnostmi povinného. Nejde tedy o věci povinného u třetí osoby v tom smyslu, jak o nich Dr. Bureš ve své odpovědi mluvil.

Zcela nepochopitelné je vyjádření Dr. Bureše o tom, že exekutorovi nestačí předpoklad ohledně vlastnictví povinného k postiženým věcem, ale podle jeho názoru naopak postačí přiměřená jistota v tomto smyslu, když významový rozdíl mezi důvodným předpokladem a přiměřenou jistotou lze

vyjádřit jen stěží.

Na výrok Dr. Bureše, že postup exekutora v daném případě byl kampaňovitý a nesvědčí o tom, že postup byl v konkrétní věci příliš promyšlen, učiněný při naprosté neznalosti toho, jaké úkony exekutor v dané věci dříve již učinil a jaké měl exekutor konkrétní důvody pro realizaci předpokladu, že povinný má v daných prostorách své věci, paradoxně lze, v tomto případě však zcela důvodně, použít shodný komentář, jaký použil sám Dr. Bureš. Jeho výrok lze bezesporu označit za zcela nepromyšlený a podléhající hysterické kampani, kterou rozpoutala televize Nova, na základě neověřených informací ohledně průběhu exekučního řízení, jimiž se Dr. Bureš nechal zcela neprofesionálně ovlivnit.

Pokud Dr. Bureš považuje za nepromyšlený ten postup, který předpokládají obecně závazné právní předpisy týkající se exekučního řízení a který spočívá v zajištění věcí, které se nacházejí v místnosti, o které lze důvodně předpokládat, že jde o místnost povinného, nelze než poukázat na skutečnost, že sám Dr. Bureš měl jistě dostatečnou možnost tento postup promyslet a upravit v příslušné legislativě, za jejíž vznik je do značné míry zodpovědný jako úřadující ministr spravedlnosti v době, kdy exekuční legislativa vznikala. Pokud na nepromyšlenost tohoto zákonného postupu poukazuje nyní, je třeba připomenout, že skutečným významem jeho slov není poukaz na nesprávný postup exekutora, ale poukaz na skutečnost, že v době, kdy vznikla exekuční legislativa, jím vedený resort ponechal tuto nesprávnost bez povšimnutí.

Stejně tak jistě každý člen nejširší právnické veřejnosti musel se značným podivem sledovat vyjádření Dr. Bureše ohledně skutečnosti, že exekutor není povinen po prohrané vylučovací žalobě doručit zajištěné movité věci zpět na místo, kde byly sepsány. Takovýto postup označil Dr. Bureš za neseriozní. Takováto povinnost exekutora, avšak ani soudu při provádění výkonu rozhodnutí není výslovně upravena, stejně jako není upraveno, kdo nese náklady takového transportu. Při obecném výkladu příslušných právních předpisů nelze dospět k závěru, že tyto náklady má nést exekutor. Exekutor, resp. jeho vykonavatel, který konkrétní úkon provádí, nemá právo posuzovat, zda právo uplatňované třetí osobou vůči zajištěným věcem je důvodem k jejich vyloučení ze soupisu. Podle jednacího řádu soudů, je při uplatnění této námitky při soupisu movité věci jedinou povinností vykonavatele poznamenat do soupisu, že byla tato námitka uplatněna. Pravomoc vyloučit věc ze soupisu je zákonem svěřena pouze soudu, při rozhodování o vylučovací žalobě. Exekutor může dále vyloučit věc ze soupisu, na výslovný návrh oprávněného. Bez rozhodnutí soudu nebo návrhu oprávněného tuto možnost nemá. Pokud tedy soud rozhodne o vyloučení věci ze soupisu, nelze z takového rozhodnutí automaticky dovodit, že exekutor zajištěním vyloučené věci porušil svou povinnost. Exekutor tedy není zodpovědný za škodu, která tímto jeho úkonem komukoliv vznikla. Za těchto okolností tedy, pokud by exekutor zajistil odvoz věcí, které jsou z exekuce vyloučeny zpět vlastníkově, došlo by k bezdůvodnému obohacení toho, na jehož náklady mělo být stěhování zajištěno na úkor exekutora.

Pokud Dr. Bureš považuje za neseriozní, aby náklady na vrácení vyloučených věcí ze soupisu nesl vlastník věci, nelze mu než přisvědčit. Odpovědnost za tento stav věcí však nenese konkrétní soudní exekutor. Naproti tomu značný díl odpovědnosti za něj nese opět resort ministra spravedlnosti, který měl možnost na tuto problematiku upozornit při projednávání exekučního řádu a navrhnout výslovnou úpravu této situace, tj. tedy opět resort, v jehož čele byl v inkriminované době právě Dr. Bureš. Nebo snad Dr. Bureš považuje za seriózní spíše to, aby soudní exekutor, který přesně dodržel

literu zákona při zajištění movitých věcí, nesl náklady na jejich vrácení, když mu právní předpis nedává možnost na místě rozhodnout, zda náleží povinnému či nikoliv?

Ani za daného stavu věcí však není situace neřešitelná. Není přeci nic jednoduššího, než když o vyloučení věci nemůže na místě rozhodnout samotný vykonavatel exekutora, aby osoba, která hodlá uplatnit svá práva, tak ihned učinila a soud o vylučovací žalobě rozhodl třeba během jedné hodiny. Že je takovýto postup v praxi neřešitelný? Proč tedy ministerstvo spravedlnosti v době, kdy vznikala exekuční legislativa se nepokusilo řešení nalézt? Při vzniku exekuční legislativy však nebylo ani nutno nacházet takováto složitá systémová řešení. Postačilo pouze neuložit exekutorovi zákonnou povinnost všechny sepsané věci zajistit, jako ji nemají ani soudní vykonavatelé. Pokud však ani takto snadná úprava úřadu vedenému ministrem Burešem nestála za úvahu, a to při vědomí toho, že soudy o vylučovacích žalobách nebudou rozhodovat v přiměřené lhůtě, je právě od Dr. Bureše značně neseriozní, svalovat nyní vinu za případné nadměrné omezování práv třetích osob při provádění exekucí prodejem movitých věcí na konkrétní exekutory, kteří dodrží výslovnou literu zákona, na jehož přípravě se sám jistě intenzivně zúčastnil.

S ohledem na výše uvedené, zaujímá Exekutorská komora ČR k tomuto i obdobným případům naopak takovéto, obecné stanovisko. Soudní exekutor je oprávněn učinit prohlídku bytu a jiných místností povinného a za tím účelem je oprávněn zjednat si do bytu nebo do jiné místnosti povinného přístup. Zákon tedy nevyžaduje nutnost nájemního nebo jinak formálně vyjádřeného právního vztahu povinného k prostorám, pro možnost vykonat v nich exekuční úkon, ale zcela záměrně používá termín „místnosti povinného“, který je bez jednoznačného právního obsahu, čímž zákon zcela jednoznačně dává najevo, že právní vztah povinného k místnostem, ve kterých je možno vykonat exekuci, není rozhodný. Naopak je rozhodný důvodný předpoklad, o kterém Dr. Bureš hovoří jako o přiměřené jistotě, že povinný v těchto místnostech své věci má. Důvodný předpoklad, že povinný má v určitých místnostech své věci, je naplněn zpravidla zejm. tím, že je dostatečně prokázáno, že povinný se v těchto místnostech zdržuje, např. uvedením povinného na dveřích bytu, na zvoncích, vyjádřením sousedů, doručováním pošty na danou adresu poštovním doručovatelem nebo výpisem z evidence obyvatel nebo jiné veřejné evidence, ve které je evidováno bydliště povinného, a zejm. kombinací těchto podmínek.

Exekutorská komora ČR vyzývá všechny odpovědné osoby, které budou požádány o vyjádření k podobným tématům, aby svá vyjádření činili pouze po velmi pečlivém uvážení a pouze o skutečnostech, o kterých mají nezprostředkovanou informaci a nepřispívaly tak k cíleným kampaním médií, jejichž smyslem není ani tak spolehlivé informování veřejnosti jako spíše boj o zvýšení sledovanosti za každou cenu, nesnižovaly se tak na úroveň bulvární publicistiky a nedávaly tak v sázku důvěru ve vážnost vlastního postavení, státní správy a přeneseně ani osob a orgánů, které jsou cílem takovýchto výpadů.

Exekutorská komora ČR považuje za zcela nepřijatelné, aby byli její členové nebo celý exekutorský stav brán jako štít, kryjící nedostatky práce osob, které mají profesní odpovědnost za problémové fungování exekuční legislativy, ve stylu „když nejsem generálem v bitvě, ať jím jsem alespoň po ní“. Exekutorská komora ČR považuje v této souvislosti za vhodné, aby Dr. Bureš uvedl na pravou míru svá vyjádření v tomto pořadu zejm. tím, že veřejně uzná, že byla učiněna bez náležité znalosti stavu věci a vyjádří své politování nad tím, že svými neuváženými výroky přispěl k bezdůvodnému vytváření nepříznivého obrazu exekutorského stavu a že za případné omezování práv třetích osob při provádění exekucí prodejem movitých věcí je zodpovědná nepromyšlená legislativa upravující tuto

právní oblast a nepřipravenost soudů reagovat flexibilně na její požadavky a nikoliv soudní exekutoři, kteří podle ní jednají.

JUDr. Juraj Podkonický, Ph.D.
Prezident
Exekutorské komory ČR

Adresáti:

1. JUDr. Pavel Rychetský, ministr spravedlnosti ČR
2. JUDr. Jaroslav Bureš
3. všechna česká média

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz